

Een heer uit Winsum ontdekte vaccin tegen runderpest

■ WINSCHOTEN - Nederland had geen Voltaire, geen Johnson, geen Lessing. Neem daarbij het feit, dat de glorieuze Gouden Eeuw aan hem voorafging en het is geen wonder dat de Nederlandse achttiende eeuw onder een dikke laag stof ligt bedolven. Jammer, want ze waren er wel degelijk, de verlichte geesten, de ratio hoog in het vaandel.

Door **Marcel Looden**

Geert Reinders was er zo eentje. Een heer uit Winsum die dwars tegen de zeden van die tijd experimenteerde met

zijn runderen en zo een vaccin tegen de runderpest ontdekte. Leden van de Historische Vereniging Winsum-Obergum hebben een boek over die verlichte geest geschreven en hem zo van het stof ontdaan.

'De levensschets van Geert Reinders 1737-1815'. Zo heet het boek en de jaartallen tonen dat hij het hoogtepunt van de Verlichting doorleefde: niet meer sidderen voor de kerk en de bijbelse dogma's, maar met het gezond verstand zelf ontdekken en de ontdekkingen van de wetenschap ter hand nemen. Zo deden al die grote denkers het, zo deed ook

Reinders het. Hij was een molenaarsknecht die zich ontwikkelde tot boer en na 1769 bij de bestrijding van de runderpest werd betrokken.

Zoektocht

In dat jaar woedde de gevreesde ziekte weer eens over het Groninger land en werd de bekende hoogleraar Petrus Camper ingeschakeld bij de zoektocht naar een geneesmiddel. Camper op zijn beurt kreeg Reinders zover om met inentingmethoden op zijn eigen veestapel te experimenteren.

Reinders zei ja, waar vele andere boeren uit godsdien-

stige overwegingen weigerden. Er volgden jaren van inenten, veel koeien legden het loodje maar in 1774 had hij dan eindelijk succes, met alle mooie gevolgen voor de Groninger boerenstand.

Er volgden de politieke jaren. Reinders kwam namens in het kerspel Garnwerd in de Ommelander Landdag terecht maar moest plaatsmaken voor een vriendje van Willem IV. Hij werd een invloedrijk patriot maar werd door de Oranjegezinden op z'n plaats gezet. Na de Franse inval van 1795 werd hij zelfs eventjes lid van de nieuwe Eerste Kamer maar

Napoleon maakte al snel een eind aan die instelling.

Roman

De schrijvers van het boek schetsen die levensloop op heldere wijze. Ze schetsen ook de culturele achtergrond van dat leven, vermelden zelfs de bibliotheek van Reinders. Mooi detail: op het moment dat hij stierf, op 4 februari 1815, las hij de roman van zijn tijdgenoot en geestverwant Adriaan Loosjes.

Het boek eindigt met een weergave van Reinders' 'Kladde'. Zijn eigen autobiografie, die hij kort voor zijn dood

schreef en die hem wellicht van de vergetelheid heeft gered. Want er waren anderen die het succes van de runderpestbestrijding voor zich opeisten. Uit dat geschrift komt een zelfingenomen, pedante kerel naar voren. Wat een eigenwijze kl...., denk je soms bij het lezen. Maar Geert Reinders keek kennelijk tevreden terug en niemand dan de mens zelf bepaalt het succes van zijn levensjaren.

J. Tersteeg (eindred.). De levensschets van Geert Reinders 1737-1815. Bedum, Uitgeverij Profiel. ISBN 90 5294 164 5